

Erkende Instanties & Vereniging levensbeschouwelijke vakken

1. Kwaliteit aanbod LBV (#15)

- 1.1. hoe worden leraren LBV aangesteld? Naar welke competenties wordt gekeken? Hoe verloopt de selectie van de inspecteurs-adviseurs?
- 1.2. hoe verloopt de inspectie LBV? (concrete aanpak en timing)
- 1.3. hoe worden de leerplannen LBV opgesteld?
- 1.4. welke rol spelen wij bij de keuze van de leermiddelen? (enkel adviserende rol, autonomie van de leraar LBV?)
- 1.5. wat is onze betrokkenheid bij de lerarenopleidingen LBV? (... bij de opstelling van het curriculum, actieve partners van de opleidingsinstellingen?)
- 1.6. merken wij op het terrein minder aandacht voor LBV bij directies? (cf. wat betreft het klasbezoek aan leraren LBV of het op zoek gaan naar een vervanger...)
- 1.7. wat is onze visie op het aantal leerkrachten zonder een vereist bekwaamheidsbewijs? Welke initiatieven hebben wij genomen in het kader van het (kwalitatieve en kwantitatieve) lerarentekort? Welke professionaliseringsinitiatieven hebben wij genomen?
- 1.8. hoe komt het jaarverslag tot stand? Wat is ons antwoord op de opmerking dat het interessanter zou zijn om het individueel per LB aan te pakken: kritischer, meer gedetailleerd en praktijk gericht (cf. Onderwijs Spiegel)? Worden er concrete afspraken gemaakt over het verslag met de algemene onderwijsinspectie?
- 1.9. hoe verloopt de samenwerking tussen de EI&V en de algemene onderwijsinspectie? Hoe staan wij tegenover ondersteuning van de algemene onderwijsinspectie op basis van hun inzichten en expertise? Worden er vaststellingen overgemaakt aan de levensbeschouwelijke inspectie vanuit de algemene inspectie?

- 1.10. in hoeverre heb je bij de andere LBV dezelfde objectivering van de lesdoelen zoals bij RKG?
(want persoonlijkheids- en ethische ontwikkeling zijn moeilijk te kwantificeren en kwalificeren)
- 1.11. in hoeverre is er garantie dat de les LBV meer is dan catechese? (voornamelijk bij de kleinere godsdiensten)
- 1.12. wat houdt het charter van de levensbeschouwelijke inspectie in?
- 1.13. over LBV in coronatijden: wat met de niet bezochte scholen in coronatijden? Heeft de positieve/intensere samenwerking geleid tot een breder professioneel kader? In welk stadium bevindt dit formeler/structureler kader zich?
- 1.14. in het kader van het regeerakkoord: welke stappen willen wij nog zetten in functie van de verhoging van de kwaliteit van het lesmateriaal en de lerarenopleiding?
- 1.15. welke vragen, concrete beleidsaanbevelingen of aandachtspunten hebben wij voor de commissieleden?

1.1. hoe worden leraren LBV aangesteld? Naar welke competenties wordt gekeken? Hoe gebeurt de selectie van de inspecteur-adviseur?

Kandidaat leerkrachten moeten solliciteren bij de inspecteur-adviseur LBV. Daarnaast solliciteren zij ook bij scholen volgens de richtlijnen van de schoolbesturen. De inspecteur-adviseur LBV draagt de kandidaat voor aan de directie met inachtneming van de statutaire regels. Bij de voordrachten houdt hij/zij rekening met de belangen van het vak en van de leerlingen. De directeur of het schoolbestuur werft aan. Maar voor elke aanstelling van bepaalde duur (TABD) en doorlopende duur (TADD) is ook een voordracht nodig. Dit geldt eveneens voor een tijdelijke andere opdracht (TAO) naar een ambt LBV.

Wat betreft de selectie van de inspecteur-adviseur, staat in het decreet betreffende de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken van 1/12/1993 (B.S. 21/12/1993) het volgende gestipuleerd:

Art. 6.

§ 1. De **erkende instanties van de erkende godsdiensten en de erkende vereniging van de niet-confessionele gemeenschap** bepalen de werking van de inspectie en de begeleiding van de betrokken godsdiensten en van de niet-confessionele zedenleer.

§ 2. Onder werking wordt [o.m.] verstaan :

- het bepalen van de beroepsbekwaamheid en van de pedagogische bekwaamheid van de betrokken leden van de inspectie en begeleiding;

[...]

Art. 12.

De personeelsleden van de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken worden door de Vlaamse regering vast benoemd of tijdelijk aangesteld, op de voordracht van al naar het geval de **erkende instantie van de erkende godsdienst of de erkende vereniging van de niet-confessionele gemeenschap**.

[...]

Art. 13 bepaalt de voorwaarden waaraan een kandidaat-inspecteur-adviseur LBV bij de kandidaatstelling moet voldoen. Onder dezelfde afdeling, wordt in art. 14 enkele basisvereisten vooropgesteld met betrekking tot de aanwervingsprocedure. Zo is het publiceren van een vacature in het Belgisch Staatsblad, met een daaraan gekoppelde termijn, verplicht.

In een verder antwoord, wordt aanvullende specifieke informatie meegegeven voor elke levensbeschouwelijke instantie/vereniging (alfabetisch weergegeven):

Voor anglicaanse godsdienst:

Om anglicaanse godsdienst te onderwijzen vraagt de erkende instantie met naam het Comité Anglicaans Godsdienstonderwijs (CAGO), dat de kandidaat:

- aantoon dat hij/ zij het geloof en de leer van de Engelse Kerk en de Anglicaanse Communie genegen is en dit a.d.h.v. het getuigen van een lokale bedienaar van de eredienst. Daartoe moet de kandidaat christelijk gedoopt zijn en een certificaat van doopsel kunnen voorleggen.
- in het bezit is van een Bachelor of Master diploma in theologie, humane wetenschappen of een ander vak.
- een vakinhoudelijke bevoegdheid heeft. Onder strikte voorwaarden mag een kandidaat al les beginnen geven en volgt hij/zij een programma van zelfstudie met een schriftelijk en een mondeling examen.
- beschikt over een pedagogische bekwaamheid. Indien dit niet het geval, kan de leerkracht al beginnen onder bekwaamheids categorie 'ander' en wordt hij/zij sterk aangemoedigd om een BPB te behalen.

De selectie van de inspecteur-adviseur anglicaanse godsdienst wordt geselecteerd op opleiding, ervaring en na een assessment.

Voor islamitische godsdienst:

Hoe worden leraren LBV aangesteld? Naar welke competenties wordt gekeken?

- Voor het vak islam wordt voorrang gegeven aan studenten die afstuderen aan de hogescholen die een lerarenopleiding hebben en het vak Islam aanbieden. Inbegrepen zijn ook de afgestudeerden aan KU Leuven in de master islamitische theologie en godsdienstwetenschappen.
- Als de uitstroom van afgestudeerden islam uit de hogescholen niet toereikend is, dan worden rekruteringsexamens gehouden waarbij de kandidaten zowel schriftelijk als mondeling inhoudelijk worden geëxamineerd.

- Als de kandidaten geslaagd zijn, dan moeten zij een engagementsverklaring ondertekenen waarin zij zich engageren om zo snel mogelijk een educatieve bachelor te behalen zodat zij zowel inhoudelijk als pedagogisch-didactisch in orde zijn.
- Competenties die belangrijk zijn: een goede taalbeheersing van het Nederlands, pedagogisch en didactisch onderlegd zijn, inhoudelijk sterk genoeg zijn en de vertaalslag kunnen maken van de religieuze inhoud, zodat die compatibel is met de waarden in onze hedendaagse samenleving, een open mind hebben naar andersdenkenden toe, vlot kunnen communiceren en samenwerken met andere LBV.

Hoe worden inspecteurs-adviseurs islam aangesteld? Naar welke competenties wordt gekeken?

- In het verleden werden inspecteurs-adviseurs islam aangesteld na een inhoudelijk en pedagogisch-didactisch schriftelijk en mondeling examen.
- Competenties die belangrijk zijn: een goede taalbeheersing van het Nederlands, pedagogisch en didactisch onderlegd zijn, inhoudelijk sterk genoeg zijn en de vertaalslag kunnen maken van de religieuze inhoud zodat die compatibel is met de waarden in onze hedendaagse samenleving, een open mind hebben naar andersdenkenden toe, vlot kunnen communiceren en samenwerken met andere LBV.

Voor israëlitische godsdienst:

De aanstelling is, in eerste instantie, afhankelijk van een vereist bekwaamheidsbewijs dat zowel over de nodige vakkennis getuigt als over de pedagogische bekwaamheid.

Kandidaten zonder vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs moeten zich inschrijven voor de eerstvolgende vakinhoudelijke opleiding en binnen een vastgelegde termijn voor pedagogische bekwaamheid.

Hoe gebeurt de selectie van de inspecteurs-adviseurs?

Op basis van de vereiste documenten, CV en motivatiebrief worden kandidaten geselecteerd.

Kandidaten worden uitgenodigd voor de selectiecommissie, bestaande uit leden van het Centraal Israëlitisch Consistorie van België (CICB) en uit de pedagogische commissie van de erkende instantie.

Tijdens het gesprek wordt gekeken naar beroepskennis, leiderschapsprofielen en communicatievaardigheid van de kandidaat. De meest geschikte kandidaten komen voor een tweede gesprek waar ze op (fictieve maar wel realistische) scenario's mogen ingaan.

De eindbeoordeling wordt overgemaakt aan de Erkende Instantie die de functiebeschrijving opstelt.

Voor NCZ:

Een niet-voordracht betekent niet noodzakelijk dat een kandidaat niet voldoet. (uit: [Deontologische richtlijnen voor de Leerkracht NCZ van de Raad voor Inspectie en KwaliteitsZorg niet-confessionele Zedenleer \(RIKZ.Z vzw\)](#) (DRL), art.8)

Concreet onderzoekt de inspecteur-adviseur of een kandidaat over het geschikte diploma beschikt (basisdiploma en pedagogische bekwaamheid) en of de kandidaat gehecht is aan de cursus NCZ. De inspecteur-adviseur heeft met elke kandidaat een sollicitatiegesprek (meestal telefonisch of via ZOOM). Er is ook steeds overleg met directie over de voordracht en aanstelling. Een leraar wordt meestal ook nog uitgenodigd door de directie voor sollicitatiegesprek.

Hoe gebeurt de selectie van de inspecteurs-adviseurs?

De RIKZ.Z legt aan de hand van een technisch-juridisch examen en meer generieke assessmentsproeven, een werfreserve aan voor zowel het basis als secundair onderwijsniveau (geldig voor vijf opeenvolgende schooljaren). Kandidaten voor de werfreserve dienen te voldoen aan verschillende voorwaarden (naast de decretale minimale vereisten):

- houder zijn van het door een vereist bekwaamheidsbewijs;
- minimum 10 jaar dienstanciënniteit hebben;
- in de laatste tien jaar van de dienstanciënniteit voorafgaand aan de kandidatuurstelling 6 jaar tenminste halftime gefungeerd te hebben als leerkracht niet-confessionele zedenleer; hierbij worden eventuele uitzonderingen in acht genomen zoals bv. het waarnemen van een ambt als tijdelijke inspecteur-adviseur NCZ;
- de beoordeling onvoldoende sluit de kandidatuurstelling uit. Ervaring in een lerarenopleiding strekt tot aanbeveling.

Op basis van de uitslag van de proeven en een afsluitend gesprek met een adviescommissie binnen de RIKZ.Z, wordt een rangschikking bepaald, die als advies ter beslissing wordt voorgelegd aan het bestuursorgaan van de RIKZ.Z. In het geval van een vacature voor inspecteur-adviseur wordt de rangschikking van de kandidaten voor het betreffende onderwijsniveau gevolgd. Er vindt een nieuw gesprek met de adviescommissie plaats in het geval van een gedeelde plaats in de rangschikking.

Voor orthodoxe godsdienst:

Lesgeven in de orthodoxe godsdienst, vereist dat de kandidaat een actieve deelname kan aantonen aan de orthodoxe levensbeschouwing. Dit wordt aangetoond aan de hand van een aanbevelingsbrief van een lokale bedienaar van onze eredienst. Verder dient de leerkracht te beschikken over een vakinhoudelijke bevoegdheid. De kandidaat kan onder strikte voorwaarden les geven in de orthodoxe

godsdiens, als een orthodoxe theologische opleiding wordt aangevat. Dit wordt nauw opgevolgd. Bij het niet nastreven van de voorwaarden stopt de samenwerking bij het einde van het schooljaar. Daarnaast beschikt de kandidaat over een pedagogische bevoegdheid. Als dat niet het geval is, kan de leerkracht van start gaan onder bekwaamheids categorie 'ander' en wordt aanbevolen om een bewijs van pedagogische bekwaamheid te behalen.

Hoe gebeurt de selectie van de inspecteurs-adviseurs?

De erkende instantie heeft gezocht naar iemand met voldoende anciënniteit en ervaring in het lager- en secundair onderwijs, met een masterdiploma en een 'vereist' pedagogisch diploma.

Voor PEGO:

Het proces van aanstelling verloopt volgens onderstaande stappen:

Op basis van diploma	Voorrang aan kandidaten met een vereist (*) bekwaamheidsbewijs. In tweede orde kandidaten die beschikken over een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs. Kandidaten zonder vereist of voldoende geacht (**) bekwaamheidsbewijs dienen zich verplicht binnen een vastgestelde termijn in te schrijven voor zowel een pedagogische als vakinhoudelijke opleiding.
Assessment	Hierin wordt gepolst naar motivatie, de onderwijsskills, houding ten opzichte van het leerplan, en de wijze van omgang met de confessionele diversiteit binnen en buiten de klas.

(*) Vakdiploma + pedagogische scholing

(**) Diploma ander vak + pedagogische scholing

Hoe gebeurt de selectie van de inspecteurs-adviseurs?

Het proces van aanstelling verloopt volgens onderstaande stappen:

Algemene vereisten	De kandidaat-inspecteur moet voldoen aan de vereisten zoals vastgelegd in het decreet van 1 december 1993, inzonderheid afdeling 3 - Werving. Dit houdt onder meer in: vereist bekwaamheidsbewijs.
--------------------	---

Er moet een beroepservaring van minimum 5 jaar kunnen worden bewezen.

Diplomavereisten De kandidaat dient in het bezit te zijn van een masterdiploma in de Protestantse of Evangelische Theologie en een bewijs van pedagogische bekwaamheid.

Assessment De kandidaten worden onderworpen aan een mondeling- en schriftelijk assessmenttraject.

De kandidaten worden door een daartoe aangeduide commissie van de erkende instantie ondervraagd, waarbij de aandacht in het bijzonder uitgaat naar hun motivatie, hun visie op het godsdienstonderwijs op school en hun bekwaamheid situaties waarmee zij worden geconfronteerd te beoordelen. Gezien de diversiteit binnen het protestantisme wordt ook gekeken naar de bereidwilligheid met alle richtingen respectvol om te gaan.

Naast motivatie wordt de kandidaat beoordeeld op beroepservaring, onderwijskundig inzicht, kennis onderwijswet- en regelgeving, inzicht in onderwijsontwikkelingen en -vernieuwingen, kennis van de leerplannen PEGO, ICT-vaardigheden, assertiviteit, communicatie, organisatietalent, loyaliteit ten opzichte van de organisatie, stressbeheersing, verantwoordelijkheidszin, oordeelsvermogen en probleemoplossend denken en handelen.

Op basis van de selectieresultaten wordt een rangschikking opgesteld. De beslissing over de voordracht bij het ministerie wordt uiteindelijk door de erkende instantie, het Comité PEGO, in alle onafhankelijkheid genomen.

De inspectie- en begeleiding wordt door de Erkende Instantie van het Protestants-Evangelisch Godsdienstonderwijs onderworpen aan een jaarlijks functioneringsgesprek en een tweejaarlijkse evaluatie.

Voor RKG:

Hoe worden leraren RKG aangesteld?

Zie '[Hoe solliciteren](#)'.

Leraars dienen te voldoen aan de mandaatvoorwaarden: (1) behoren tot de rooms-katholiek kerk door het doopsel of opname; (2) beschikken over de nodige competenties en een bekwaamheidsbewijs dat recht geeft op een wedde door de Vlaamse overheid; (3) zich engageren om het geldende leerplan te realiseren.

Voor het aanstellen en opvolgen van de loopbaan van leraars gebruiken we een digitaal platform: www.rkg.vlaanderen.

Intakegesprek: verwachtingen en afspraken a.d.h.v. de functiebeschrijving en een vademecum (voorbeeld [lager onderwijs](#)).

Hoe gebeurt de selectie van de inspecteurs-adviseurs?

Indien de kandidaat op basis van de benodigde documenten, CV en motivatiebrief geselecteerd wordt, dan volgt een onderhoud met de selectiecommissie. Die bestaat uit leden van Erkende Instantie, een vertegenwoordiger van het betrokken bisdom, de coördinerende inspecteur-adviseur en een pedagogisch leidinggevende.

Dit onderhoud omvat het bespreken van het persoonlijk dossier en een gesprek waaruit moet blijken of de kandidaat de eigenschappen, alsmede de nodige aanleg en beroepskennis bezit, vereist voor de waardigheid en de verantwoordelijkheid eigen aan het ambt van inspecteur-adviseur.

De volgens de commissie voor deze opdracht meest geschikte kandidaten kunnen uitgenodigd worden voor een tweede gesprek.

Aan de kandidaten die uitgenodigd worden voor een tweede gesprek kan gevraagd worden een specifieke opdracht te maken ter voorbereiding van dat gesprek.

De selectiecommissie maakt de dossiers met beoordeling overmaken aan de Erkende Instantie r.-k. godsdienst

Na aanstelling wordt de functiebeschrijving opgesteld, op basis waarvan na een jaar een gesprek volgt en de aanstelling al dan niet wordt verlengd.

1.2. hoe verloopt de inspectie LBV? (concrete aanpak en timing)

Voor beginnende leerkrachten LBV wordt een aanvangsbegeleiding voorzien. De inspecteur-adviseur LBV is bevoegd voor de controle en beoordeling van de vakinhoudelijke en vaktechnische aspecten van het functioneren van de leerkracht LBV. Voor de deze aspecten levert de inspecteur-adviseur LBV een bijdrage aan de evaluatie door de eerste evaluator (van het algemeen functioneren) van de leerkracht LBV. Bij elk klasbezoek volgt een gesprek met de leerkracht.

Wat betreft de inspectie LBV, staat in het decreet betreffende de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken van 1/12/1993 (B.S. 21/12/1993) het volgende gestipuleerd:

Art. 3.

De inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken kunnen niet gescheiden worden en moeten in eenzelfde ambt geïntegreerd zijn.

Art. 8.

§ 1. De leden van de inspectie en begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken zijn, ieder voor wat zijn vak betreft, in het gewoon en buitengewoon lager en secundair onderwijs, [³in de lerarenopleidingen georganiseerd door de hogescholen³] en in het pedagogisch hoger onderwijs bevoegd voor :

1° de controle op de naleving van het lesrooster en de verklaringen betreffende de keuze voor een godsdienst of de niet-confessionele zedenleer, bedoeld in [¹⁰[artikel 96 tot en met artikel 99](#) van de codificatie betreffende het secundair onderwijs¹⁰] [³of bedoeld in het [artikel 29](#) van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997³] ;

2° de controle van de leermiddelen;

3° de controle van de bewoonbaarheid, de didactische bruikbaarheid en de hygiëne van de lokalen;

4° het uitbrengen van beleidsadviezen;

5° het controleren van de uitvoering van de leerplannen en de controle van het peil der studiën;

6° de externe ondersteuning en de beoordeling van de beroepsbekwaamheid en de pedagogische bekwaamheid van de betrokken leerkrachten en het stimuleren van initiatieven ter verbetering van de beroepskwaliteit;

7° het ontwikkelen van initiatieven ter bevordering van de onderwijskwaliteit van het betrokken vakgebied en het bewaken en het stimuleren van het aan de levensbeschouwing aangepast opvoedingsproject binnen het vakgebied;

8° alle andere opdrachten die worden toegekend door of krachtens wetten en decreten.

In [het charter van de inspecteurs-adviseurs van de levensbeschouwelijke vakken](#), worden deze bevoegdheden vertaald naar de volgende vijf kernopdrachten:

1. **de controleopdracht:** het toezien op de naleving van alle wettelijke en reglementaire voorschriften met betrekking tot de cursus godsdienst/niet-confessionele zedenleer.
2. **de begeleidingsopdracht:** het begeleiden van de leraar belast met het levensbeschouwelijk onderricht; het ontwikkelen en stimuleren van initiatieven die de vakbekwaamheid van de leraar levensbeschouwelijke vakken bevorderen.
3. **de ondersteuningsopdracht:** het ondersteunen van de levensbeschouwing en het levensbeschouwelijk vakgebied in het kader van het pedagogisch project dat levensbeschouwelijk of pluralistisch of confessioneel is.
4. **de beoordelingsopdracht:** het beoordelen van de beroeps- en pedagogische bekwaamheid van de leraar levensbeschouwelijke vakken.
5. **de adviesopdracht:** het uitbrengen van beleidsadviezen over het onderwijs, meer bepaald de levensbeschouwelijke vakken.

Voor het functioneren van de leerkracht LBV bestaat een gemeenschappelijke functiebeschrijving, die is terug te vinden op de website van de onderwijsinspectie.

We belichten hieruit een aantal punten:

- Wat betreft de planning:
 - o de leraar LBV houdt rekening met de beginsituatie en leefwereld van de leerlingen en de maatschappelijke context
 - o de leraar LBV neemt actief deel aan de ontwikkeling van ILC-projecten en levert een vakinhoudelijke bijdrage
 - o ...
- Wat betreft het lesgeven:
 - o de leraar LBV creëert een stimulerende leeromgeving met respect voor de diversiteit in de klas, de school en de samenleving
 - o de leraar LBV hanteert onderbouwde vakdidactiek, eigen aan het levensbeschouwelijk vak
 - o ...
- Wat betreft de klaseigen leerlingenbegeleiding:
 - o de leraar LBV biedt begeleiding aan op het vlak van leren en studeren en bevordert het psychisch en sociaal functioneren

- de biedt een passende begeleiding aan met het oog op optimale ontwikkelingskansen voor elke leerling
- ...
- Wat betreft de evaluatie van leerlingen:
 - de leraar LBV observeert en evalueert breed (op basis van gedifferentieerde evaluatiestrategieën) met oog voor proces en product
 - de leraar geeft doelgerichte en effectieve feedback aan de leerlingen
 - ...
- ...

In een verder antwoord, wordt specifieke informatie meegegeven voor elke levensbeschouwelijke instantie/vereniging (alfabetisch weergegeven):

Voor Anglicaanse en Orthodoxe Godsdienst:

Voor de beginnende leerkrachten is er een begeleidingstraject op maat. Er vindt een gesprek plaats waarbij de verschillende documenten worden overlopen: de lesvoorbereiding, het jaarplan en de schoolagenda? Hoeveel staat de leerkracht in het gebruik van het bestaande lesmateriaal en het aanpassen ervan aan de eigen klassituatie en met het opstellen van eigen lesmateriaal? Welke vorderingen maakt de leerkracht in zijn/haar evaluatietechnieken?

Er wordt ook besproken hoe de leerkracht zich in zijn/haar lesomgevingen voelt, hoe de opvang en de integratie in de school/scholen, de integratie in de teams levensbeschouwelijke vakken en hoe de participatie aan de ILC-projecten verloopt. Deze stap kan indien nodig herhaald worden of wordt dit aanstellingsproces opgevolgd door een klassikale lesobservatie.

Bij een reeds gevorderde leerkracht vindt een lesbezoek soms plaats onaangekondigd en soms op afspraak. De lesobservatie omvat 2 lestijden. Er wordt nagekeken of de leerkracht beschikt over een lesvoorbereiding, een jaarplan en een schoolagenda. De kwaliteit van deze documenten wordt nagekeken. De mappen van de leerlingen worden nagekeken. In deze wordt gecontroleerd of de inhoud van de geobserveerde lessen overeenkomen met de agenda en de andere administratieve documenten. In het geval van afwijkingen wordt er een pedagogische verantwoording gevraagd. Er wordt evenveel aandacht besteed aan de kwaliteit van het gebruikte lesmateriaal. Deze moet op niveau van de klassamenstelling zijn en de leerlingen ten goede komen in hun leerproces en ontwikkeling. Ook de manier waarop de evaluaties gebeuren wordt onderzocht. Er wordt ook nagegaan of de inhoud niet indruisen tegen de mensen- en kinderrechten.

Er is altijd ook aandacht voor de kwaliteit van de samenwerking met het team levensbeschouwelijke vakken en de hele schoolgemeenschap. Een lesbezoek wordt steeds opgevolgd door een gesprek, hetzij onmiddellijk na de les of op een ander moment kort erna. Dit kan ook digitaal gebeuren.

Voor de anglicaanse godsdienst is er een halftijdse inspecteur-adviseur.

Voor de orthodoxe godsdienst is er één inspecteur-adviseur.

Voor islamitische godsdienst:

De leerkracht islam stelt de volgende stukken ter beschikking die door de inspecteur-adviseur islam worden nagekeken: jaarwerkplannen, lesvoorbereidingen, cursus leerlingen, evaluatie leerlingen. De leerplandoelen dienen gerealiseerd te worden.

Er wordt een les bijgewoond waarbij er wordt geïnspecteerd of de les op een pedagogisch-didactisch correcte manier wordt gegeven. De volgende zaken worden nagekeken: taalbeheersing, verwoordingskracht, persoonlijke inzet en communicatiestijl. Daarnaast wordt gekeken naar de inhoudelijke vormgeving zoals de structuur van de les, of de inhoud van de les ook wordt gelinkt aan de leefwereld van de leerlingen en de actualiteit.

Er wordt ook aandacht besteed aan klasmanagement: heeft de leerkracht een goede relatie met de leerlingen? Is er interactie met de leerlingen?

Welke didactische werkvormen worden gebruikt? Wordt de les boeiend gemaakt door een variatie aan didactische werkvormen te gebruiken zoals onder meer activerende werkvormen.

De leermiddelen die gebruikt worden dienen conform mensen- en kinderrechten te zijn. Het lesmateriaal dient ook respect te hebben voor de pluraliteit in de samenleving.

Er wordt op het einde een evaluatie gemaakt door te concluderen of de les de doelstellingen heeft gerealiseerd op het vlak van het cognitieve, affectief-dynamische en vaardigheden.

Er wordt ook een gesprek gevoerd met de leerkracht om hem feedback te geven over zijn sterke punten, maar ook over eventuele werkpunten. In het geval van een beoordeling die onvoldoende is, krijgt de leerkracht minimum vier maanden tijd om zijn werkpunten in orde te brengen. Er is ook de kans om vragen te stellen en begeleiding te krijgen.

Ook met de directeur wordt een gesprek gevoerd over het algemeen functioneren van de leerkracht.

Voor islamitische godsdienst zijn er drie inspecteurs-adviseurs

Voor israëlitische godsdienst:

Voor israëlitische godsdienst wordt er de laatste jaren heel veel aandacht besteed aan leerplanontwikkeling en aan de lerarenopleiding. Alle twee trajecten zullen een enorme invloed

hebben op de lesevaluaties. Intussen worden de lessen, vooral van de tijdelijken, volgens de rubrieken in de functiebeschrijving (op de site van de onderwijsinspectie) geëvalueerd.

Voor de inspectie-begeleiding israëlitische godsdienst is er één inspecteur-adviseur.

Voor NCZ:

Voor het vak NCZ ontwikkelden de collega's inspecteur-adviseur BaO en SO een kijkwijzer voor klasbezoeken (intern gebruik).

De inspecteur-adviseur beoordeelt de vakinhoudelijke en vaktechnische aspecten en levert zo een bijdrage aan het evaluatieproces. De klaspraktijk is de belangrijkste toetssteen. De leerkracht engageert zich om boeiende en inhoudelijk interessante lessen te geven. De leerkracht kan de inspecteur-adviseur verzoeken om een klasbezoek te brengen voor advies en begeleiding (DRL, art.17). In principe, en in de mate van de mogelijkheden, ontvangt elke startende leraar een klasbezoek. Dat geldt ook voor een leraar die in aanmerking komt voor TADD, VB, (U)VB. Verder zijn klasbezoeken mogelijk op vraag van de leraar zelf en/of de directie. Een startende leerkracht krijgt aanvangsbegeleiding vanuit de inspectie maar heeft ook recht op aanvangsbegeleiding vanuit de inrichtende macht.

De inspectie NCZ telt 8 FTE-ambten voor een 1.540-tal leerkrachten NCZ.

Voor PEGO:

Nieuwe leerkrachten krijgen een aanvangsbegeleiding vanwege de inspecteur-adviseur.

Hierin begrepen minimaal een klasbezoek met, indien nodig, een opvolgingsbezoek.

Leerkrachten die in aanmerking komen voor TADD krijgen een inspectiebezoek, alsook leerkrachten die een benoeming hebben aangevraagd.

In principe krijgen alle leerkrachten om de drie jaar een klasbezoek.

De inspectie- en begeleiding PEGO bestaat uit 3 inspecteurs-adviseurs. Zij zijn samen verantwoordelijk voor ruim 500 leerkrachten. Hun ambtsgebied strekt zich uit over gans Vlaanderen.

Voor RKG:

Voor het aanstellen en opvolgen van de loopbaan van leraars gebruiken we een digitaal platform:

www.rkg.vlaanderen.

Intakegesprek: verwachtingen en afspraken a.d.h.v. de functiebeschrijving en een vademecum (voorbeeld [lager onderwijs](#)).

Klas- en schoolbezoeken:

In de zorg voor het versterken van RKG-onderwijs zetten we, conform onze opdracht, sterk in op het samengaan van inspectie en begeleiding/ondersteuning.

- Startende leraar: klasbezoek en nabespreking + eventueel opvolging
- Tijdens loopbaan:
 - klasbezoek individuele leraar
 - we zetten echter, vooral in katholieke scholen, meer en meer in op het doorlichten van RKG in de hele school door bijwonen lessen van alle leraars, gesprekken (individueel en met het team), rapportering aan team en directie en opvolgingstrajecten.
- Opvolgen van het digitaal jaarvorderingsplan van de leraar
- Opvolgen van het de werking van het schoolteam door gesprek en a.d.h.v. het [vakdossier](#)
- Bij klasbezoeken hanteren we een vast sjabloon en Vlaanderenbreed een [kijkwijzer](#). Er wordt per schooljaar een focus bepaald, wat ons in staat stelt een breed te krijgen van een bepaald aspect van het onderwijsleerproces.

Opvolging en ondersteuning via onder meer:

- Website godsdienstonderwijs [THOMAS](#) (KU Leuven)
- Website per niveau en per bisdom (voorbeeld [Hasselt](#))
- Didactische ondersteuning, bijvoorbeeld 'evaluatie': [lager onderwijs](#), [secundair onderwijs](#)
- Nieuwsbrieven per niveau en per bisdom
- [Website](#) van de Erkende Instantie r.-k. godsdienst

De inspectie en begeleiding RKG bestaat uit 24,5 ambt voor alle onderwijsnetten, voor bijna 6.000 leermeesters en godsdienstleraren RKG en 13.000 klastitularissen, die het vak RKG geven in het katholiek vrij lager onderwijs.

1.3. hoe worden de leerplannen LBV opgesteld?

Voor anglicaanse en orthodoxe godsdienst:

Leerplannen BO en SO worden door een commissie voorbereid. Die bestaat uit ervaren leerkrachten en deskundige pedagogen onder begeleiding van de inspecteur-adviseur in opdracht van de erkende instantie. De leerplannen houden rekening met de interne pluraliteit en hoe de lokale eigenheden of kenmerken zich verbinden met het universeel karakter van het geloof alsook met de universele waarden van onze levensbeschouwing. Verder maken de leerplannen de link met de ILC's, de concepten van de burgerschapseducatie en de mensen- en kinderrechten. De leerplannen worden met regelmaat geactualiseerd en verfijnd op basis van de terugkoppeling met de leerkrachten op het werkveld.

Voor islamitische godsdienst:

De inspecteurs-adviseurs islam schrijven de leerplannen islam onder de supervisie van CIO.

Er wordt ook overleg gepleegd met docenten islam van de lerarenopleidingen die islam aanbieden als vak. Daarnaast wordt ook overleg gepleegd met leerkrachten islam zodat ook zij kunnen participeren aan het leerplan.

Inhoudelijk wordt een interpretatie nagestreefd die rekening houdt met mens- en kinderrechten. Daarnaast is er een visietekst die gebaseerd is op de volgende pijlers: respect voor de mens, voor vrijheid, voor de vrije mening en voor het culturele erfgoed.

Voor israëlitische godsdienst:

Omdat er onvoldoende expertise aanwezig is in Vlaanderen, is het Consistorie (EI) al een paar jaar de krachten aan het bundelen met onze Nederlandse burens. Eerst is een doelenkader opgericht, met verdeling over de verschillende niveaus. Dit allemaal rekening houdend zowel met ontwikkelingspsychologie als met de leefwereld van de leerling. Dit schooljaar zijn we begonnen met lessuggesties en -ontwikkelingen voor elk leerdoel.

Voor NCZ:

De ontwikkeling van leerplannen is een voortdurende oefening. Een eerste grondige basis voor de huidige leerplannen NCZ werd gelegd in 2001 (procesdoelen) in de leerplancommissie (em. prof. dr.) Ronald Commers.

In 2017 volgde een nieuwe aanpassing van de leerplannen BaO en SO. De leerplannen van het BaO en SO werden beter op elkaar afgestemd door o.a. de integratie van de themavelden in het leerplan van

het SO. In 2022 gingen de werkzaamheden van start van de leerplancommissie van de RIKZ.Z, onder het voorzitterschap van mevrouw An Verlinden, om de leerplannen NCZ voor het secundair onderwijs – en dit voor alle onderwijstypes – te actualiseren (de laatste vernieuwing dateert van 2017).

Wat blijft behouden is de kern van het leerplannen: de opbouw in negen themavelden en de uitwerking via de vijf procesdoelen. Nieuw aan de geactualiseerde leerplannen wordt de modulaire structuur met voor elk van de negen themavelden:

- 1) een oriënterende, inleidende tekst die weergeeft hoe het themaveld vanuit vrijzinnig humanistisch perspectief(ven) benaderd wordt in de lessen NCZ. Met verduidelijking van de specifieke/complementaire insteek voor het betreffende themaveld in het ruimer curriculum van de school
- 2) een 'groeimatrix' die voor het betreffende themaveld, alle procesdoelen competentiegericht expliciteert per graad
- 3) linken naar andere relevante leerdoelen: de ILC's, het leerplan ILD van het GO!, de 16 sleutelcompetenties in het kader van de modernisering van het secundair onderwijs, leerplandoelen van andere relevante vakken.
- 4) een 'rubric' als hulpinstrument voor monitoring, evaluatie en rapportage
- 5) pedagogisch-didactische wenken en contextuele input ter uitdieping van de leerdoelen in de groeimatrix.

De geactualiseerde leerplannen zullen van kracht gaan op 1 september 2024.

Voor PEGO:

In de schoot van de Erkende Instantie van het Protestants-Evangelisch Godsdienstonderwijs zijn twee leerplancommissies werkzaam (LO en SO), samengesteld uit leden van de inspectie- en begeleiding en leerkrachten.

De leerplannen worden finaal gevalideerd door de Erkende Instantie.

De leerplannen worden op regelmatige basis geëvalueerd en indien nodig aangepast.

Voor RKG:

Het fundament vormen de volgende basisdocumenten: [Visietekst van de Vlaamse bisschoppen](#) en de [Verklaring van de Vlaamse bisschoppen en de Erkende Instantie r.-k. godsdienst](#).

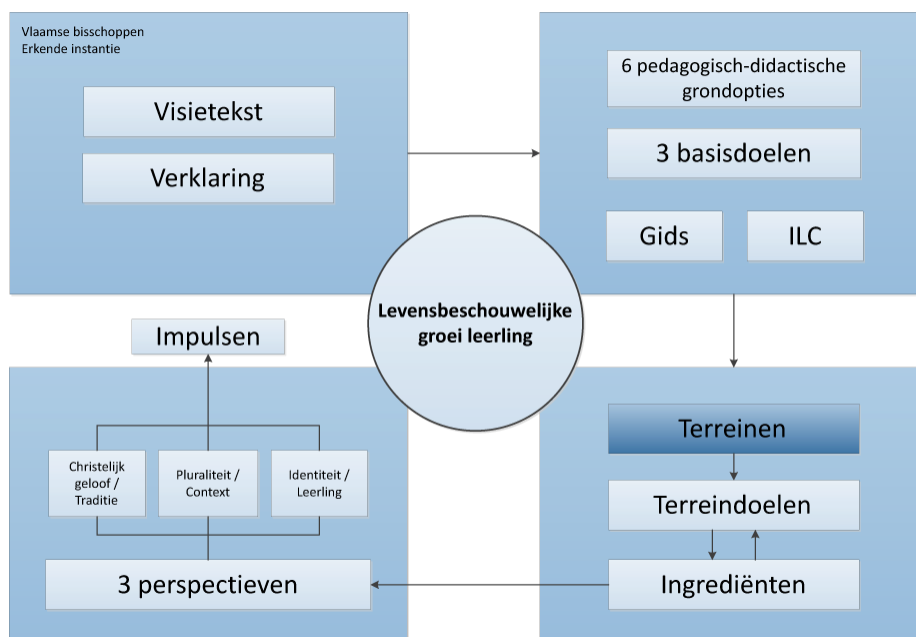
Doel: openstaan voor en inzien wat christelijk geloven kan betekenen in een wereld die radicaal pluraal ervaren en begrepen wordt.

- Zich bewust worden van en zich levensbeschouwelijk uitgedaagd weten door de **pluraliteit** van zinaanbod (levensbeschouwingen) in onze hedendaagse leefwereld en samenleving.
- Het zinaanbod van het **christelijk geloof** kennen en plaatsen in de context van levensbeschouwelijke pluraliteit
- Vanuit het inzicht van het plurale levensbeschouwelijke karakter van het menselijke spreken, denken en handelen, en in dialoog met het zinaanbod van het christelijk geloof in deze context zich rekenschap geven van het **eigen levensbeschouwelijk profiel**.

Gefaseerde aanpak:

- Een werkgroep, bestaande uit inspecteurs-adviseurs, academici, docenten lerarenopleiding en leraars, ontwikkelen een format op basis van componenten van levensbeschouwelijke groei en (levens)terreinen.
- Uitwerking terreinen door voornamelijk inspecteurs-adviseurs in nauw overleg met academici en resonatiegroepen (leraars en docenten)
- Uitwerking: [digitaal](#) en in boekvorm

Opbouw:

1.4. welke rol spelen wij bij de keuze van de leermiddelen? (enkel adviserende rol, autonomie van de leraar LBV?)

De leerkracht is vrij om autonoom te beslissen over de gebruikte leermiddelen. In principe worden zij aangekocht door de school. Volgens de omzendbrief levensbeschouwelijke vakken (onderwijsinspectie erkende godsdiensten en niet-confessionele zedenleer, 15 juli 2002, §1) dient bij het besteden van het werkingsbudget van de school ook aandacht uit te gaan naar de levensbeschouwelijke vakken. De school dient ook de levensbeschouwelijke vakken te voorzien van didactisch materiaal en aangepaste schooluitrusting.

In een verder antwoord, wordt aanvullende specifieke informatie meegegeven voor elke levensbeschouwelijke instantie/vereniging (alfabetisch weergegeven):

Voor anglicaanse godsdienst:

Diverse leermiddelen worden permanent ontwikkeld en aangepast door de leerkrachten. Een selectie van lesmateriaal wordt digitaal ter beschikking gesteld voor de leerkrachten. Naast deze bestaande middelen hebben de leerkrachten de vrijheid om zelf ander materiaal te selecteren en /of te ontwikkelen op advies van de inspecteur-adviseur.

Voor islamitische godsdienst:

De rol van CIO is voornamelijk adviserend; de autonomie van de leerkracht wordt gerespecteerd, net zoals het gebeurt bij de andere LBV.

De leerkrachten krijgen richtlijnen om bij de keuze van leermiddelen rekening te houden met mens- en kinderrechten en het pedagogisch project van de school.

Er is ook een digitale leermiddelenplatform waarop lesmateriaal dat nagekeken is door een pedagogische commissie, ter beschikking wordt gesteld van de leerkrachten.

Voor israëlitische godsdienst:

De inspecteur-adviseur heeft bij de keuze van de leermiddelen eerder een adviserende rol. Wel is de inspectie de laatste jaren intensief betrokken bij het opstellen van lesmateriaal dat optimaal aan de leerplandoelen beantwoordt.

Voor NCZ:

De keuze van leermiddelen behoort tot de autonomie van de leraar LBV. Een leraar NCZ die een leermiddel wenst aan te schaffen, legt dit voor aan de school/directie. De inspectie geeft ook advies: we reiken interessante titels aan van publicaties bruikbaar als lesmateriaal of voor de professionele ontwikkeling van de leerkracht.

We ondersteunen ook via platformen als www.nczedenleer.be waarop leerkrachten lesmateriaal, didactische werkvormen kunnen plaatsen/ophalen en trachten de leerkrachten te inspireren via padlets die ook op onze site staan. Daarnaast wordt in elke provincie minstens één [MegaZijn](#) voorzien in een [huisvandeMens](#), waar de leerkracht NCZ literatuur, didactisch middelen en educatief materiaal kan raadplegen en uitlenen.

Voor orthodoxe godsdienst:

De leermiddelen zijn in de loop der tijd (voortdurend) ontwikkeld en aangepast door de leerkrachten zelf. Een selectie van lesmateriaal wordt ter beschikking van gans het team gesteld in digitale vorm op een gesloten site enkel toegankelijk voor de leerkrachten. Deze selectie wordt goedgekeurd door de inspectie.

Naast deze bestaande middelen hebben de leerkrachten de vrijheid om zelf ander materiaal te selecteren en /of te ontwikkelen.

Voor PEGO:

De leerplancommissies zorgen voor de modeluitwerking en lesmateriaal bij de leerplannen.

Via PEGO Digitaal hebben de leerkrachten toegang tot dit materiaal.

De leerkrachten hebben een zekere vorm van autonomie, maar zijn uiteraard gebonden aan de goede toepassing van de leerplannen.

Er is vanuit de Erkende Instantie de voorbije jaren gezocht naar een uitgeverij voor het drukken van handboeken. Gezien de oplagen te klein zijn is het niet rendabel voor de gespecialiseerde uitgeverijen om handboeken aan te maken.

De leerkrachten downloaden bijgevolg het lesmateriaal en de leermiddelen vanaf onder meer het platform PEGO Digitaal.

Voor RKG:

Bij de ontwikkeling van leermiddelen (handboeken, digitale platformen) gaan we van bij het begin van het proces in gesprek met de uitgevers. Wij volgen daarbij een duidelijk omschreven [procedure](#). Inspecteurs-adviseurs gaan met teams in gesprek over de keuze van een leermiddel a.d.h.v. een kijkwijzer.

Alle leraars kunnen voor elk niveau en elke onderwijsvorm terecht bij de website [THOMAS](#), www.godsdienstonderwijs.be. Ze vinden daar een schat aan didactische pakketten, lesimpulsen, instrumenten, achtergrondinformatie en zoveel meer. Het THOMAS-team werkt in nauw overleg met de inspectie-begeleiding r.-k. godsdienst.

1.5. wat is onze betrokkenheid bij de lerarenopleidingen LBV? (... bij de opstelling van het curriculum, actieve partners van de opleidingsinstellingen?)

In het decreet betreffende de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken van 1/12/1993 (B.S. 21/12/1993) wordt bij de vaststelling van de ambten die de inspecteurs-adviseurs LBV kunnen uitoefenen (zie Art. 10), ook het ambt vermeld van inspecteur-adviseur voor het pedagogisch hoger onderwijs en de lerarenopleidingen georganiseerd door de hogeschool (in combinatie met het secundair/ basisonderwijs). De inspecteur-adviseur LBV wordt betrokken bij de aanstelling van de lector LBV in de hogeschool, wanneer de betrokken levensbeschouwing in het opleidingsaanbod voor komt.

Voor anglicaanse godsdienst:

In het verleden wordt een cursus Anglicaanse Godsdienst in de “Faculteit Theologie en Religiewetenschappen” van de KU Leuven aangeboden in de opleiding van de lerarenopleiding op niveau van de Master in de Theologie. Dit programma bestaat als dusdanig niet meer door gebrek aan studenten/leerkrachten. In plaats daarvan organiseert de erkende instantie een eigen programma. Dit zelfstudieprogramma bestaat uit vier delen: een jaarplanning opstellen, een gedetailleerde lesvoorbereiding opmaken, een voorstel voor een ILC-project uitwerken en één vakspecifiek deel, de Anglicaanse studies. Het is dus een pedagogisch én vakinhoudelijk traject dat onder begeleiding van de inspecteur-adviseur voorbereid wordt. Aan het eind verwacht de erkende instantie een schriftelijk dossier dat voor een jury moet worden voorgesteld. Op het proefmoment kunnen er bijkomende vragen over het anglicanisme, de mensen- en kinderrechten, de klasdynamiek etc. gesteld worden.

Voor islamitische godsdienst:

De inspecteurs-adviseurs islam zijn actief betrokken geweest bij het opstellen van het curriculum voor het vak islam in de lerarenopleidingen.

De docenten islam worden begeleid.

Wij zijn actieve partners van de opleidingsinstellingen: er worden soms studiedagen voor leerkrachten islam gehouden in de lerarenopleidingen.

Voor israëlitische godsdienst:

Voor de israëlitische godsdienst wordt er, sinds september dit schooljaar, een lerarenopleiding ontwikkeld in samenwerking met Thomas More Hogeschool, die dezelfde competenties nastreeft als de reguliere lerarenopleidingen.

Voor NCZ:

In het gecodificeerd Decreet betreffende het hoger onderwijs (11/10/2013) staat te lezen:

§6. De evaluatie van het onderwijzend personeel belast met de opleidingsonderdelen godsdienst en niet-confessionele zedenleer behoort, voor wat betreft de vakinhoudelijke aspecten van deze opleidingsonderdelen, tot de bevoegdheid van de leden van de inspectie en begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken, zoals bedoeld in het decreet van 1 december 1993 betreffende de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken.

Er is regelmatig overleg tussen de inspecteur-adviseur coördinator en de lectoren NCZ. Lectoren worden ook actief betrokken bij de leerplanontwikkeling (zie onder punt 1.3). Enkele lectoren NCZ waren ook actief betrokken bij de ontwikkeling van het leerplan ILD derde graad GO!

Voor orthodoxe godsdienst:

Onze erkende instantie heeft recent een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de “Faculteit Theologie en Religiewetenschappen” van de KULeuven. Dit moet ervoor zorgen dat leerkrachten die op ons theologisch instituut “Apostel Paulus” kunnen doorstromen naar hun educatieve master. Gezien we een minderheidslevensbeschouwing zijn bestaat er geen module voor orthodoxe godsdienst in de lerarenopleidingen. Een kandidaat die niet beschikt over een vakinhoudelijke of over een pedagogische opleiding, moet dus een tweevoudig traject volgen op twee verschillende instituten/hogescholen of universiteit.

Voor PEGO:

De inspectie- en begeleiding PEGO staat de Erkende Instantie bij in de opleiding van godsdienstleerkrachten PEGO.

De Erkende Instantie heeft 4 onderwijsinstellingen aangeduid voor het opleiden van leermeesters/leraren Protestants-Evangelische Godsdienst en waakt over de kwaliteit van de opleiding.

Voor het basisonderwijs bestaan er twee niet-gesubsidieerde kerkelijke opleidingen:

- Instituut Bijbelse Vorming Heverlee
- Hoger Instituut Protestantse Godsdienst Brussel

In deze instellingen zetelen leden van de inspectie- en begeleiding als bestuurslid en treden op als docent voor de pedagogisch-didactische vakken.

Voor het secundair onderwijs bestaan twee geaccrediteerde academische opleidingen (Educatieve Master):

- Evangelische Theologische Faculteit Heverlee
- Faculteit Protestantse Theologie en Religiestudies Brussel

Het curriculum van beide opleidingen wordt regelmatig geëvalueerd door de Erkende Instantie en de inspecteurs-adviseurs.

Er bestaan samenwerkingsverbanden met de reguliere lerarenopleidingen in Vlaanderen. Op dit ogenblik lopen samenwerkingsgesprekken met UCLL Heverlee en Diepenbeek om een volwaardige lerarenopleiding PEGO aan te bieden (BaSo).

Voor RKG:

Er is structureel overleg met alle hogescholen die r.-k. godsdienst aanbieden over de plaats en de invulling in het curriculum.

- Gesprek over de invulling van de opleidingsonderdelen r.-k. godsdienst met algemeen directeurs, directeurs van het studiegebied onderwijs en opleidingshoofden.
- Frequent overleg tussen docenten en inspecteurs-adviseurs per hogeschool.
- Deelname aan de Adviesraad Lerarenopleiding van Katholiek Onderwijs Vlaanderen
- Contact met studenten in een bijdrage aan sommige opleidingsonderdelen en afstudeermodules.

1.6. merken wij op het terrein minder aandacht voor LBV bij directies? (cf. wat betreft het klasbezoek aan leraren LBV of het op zoek gaan naar een vervanger...)

Het is niet duidelijk wat precies met deze vraag bedoeld wordt. Een antwoord op deze vraag lijkt ons sterk contextueel gebonden. Hieronder trachten we toch in te gaan op de vraag met een specifiek antwoord van elke instantie/vereniging. Een genuanceerd antwoord verdient de aandacht.

In de meeste scholen verloopt de samenwerking met de directies vrij behoorlijk. De levensbeschouwing wordt er op een normale wijze georganiseerd, de leerkrachten LBV krijgen de nodige ruimte en de inspectie- en begeleiding kan de haar toegewezen taken naar behoren uitvoeren. Bij afwezigheid van een leerkracht LBV wordt over het algemeen aan de inspecteur-adviseur gevraagd in de nodige vervanging te voorzien.

Sommige directeurs zijn wel meer betrokken bij het faciliteren van ILC-projecten dan andere.

Bij het toekennen van klaslokalen LBV merken we soms minder prioriteit. Er wordt in het BaO regelmatig gemeld aan de inspecteur-adviseur dat er geen budget is voor logistieke en materiële ondersteuning voor leerkrachten LBV.

Directies leggen ook klasbezoeken af in het kader van aanvangsbegeleiding en ter voorbereiding van functioneringsgesprekken bij leerkrachten LBV.

1.7. wat is onze visie op het aantal leerkrachten zonder een vereist bekwaamheidsbewijs? Welke initiatieven hebben wij genomen in het kader van het (kwalitatieve en kwantitatieve) lerarentekort? Welke professionaliseringsinitiatieven hebben wij genomen?

Ook hier is een genuanceerd antwoord noodzakelijk. Zoals reeds mondeling aangegeven op 9 februari is het voor een groot aantal leraren levensbeschouwelijke vakken niet mogelijk om een vereist bekwaamheidsbewijs te verwerven, met name wanneer het zij-instromers betreft.

In de diplomacategorieën heb je ‘vereiste’, ‘voldoende geachte’ en ‘andere’. ‘Andere’ gaat over leraars die inhoudelijk of pedagogisch (nog) niet voldoende geschoold zijn. De meeste leraars bevinden zich in de categorie ‘voldoende geachte’. Dat betekent dat dit allemaal leraars zijn. Enkel die leraars die een directe toeleiding hebben naar het vak dat ze geven, die hebben een vereist bekwaamheidsbewijs. Dat geldt ook voor andere algemene vakken.

De leraren die instromen onder voldoende geacht beschikken echter meestal over een BA/MA + BPB + vakinhoud waardoor zij inhoudelijk gelijkwaardig zijn opgeleid aan de houders van een ‘vereist’ bekwaamheidsbewijs.

Alle leerkrachten LBV die actief in het onderwijs blijven, behalen binnen een redelijke termijn het ‘voldoend geachte diploma’. Daarmee scoren de LBV beter dan de andere algemene vakken.

Leraars LBV VO, VE en AND krijgen op school professionaliseringstrajecten – net zoals alle andere leraars, maken zij deel uit van het schoolteam – daarnaast zijn er de studiedagen LBV, georganiseerd door de respectievelijke inspecteur-adviseur LBV.

Het bovenstaande geldt voor alle LBV. Hieronder volgen enkele specifieke opmerkingen voor sommige LBV.

Voor islamitische godsdienst:

Vanuit de Erkende Instantie islamitische godsdienst (CIO vzw) wordt voorrang gegeven aan kandidaat-leerkrachten islam met een ‘**vereist bekwaamheidsbewijs**’ die afgestudeerd zijn aan één van de hogescholen of universiteiten (KU Leuven) die het vak islam aanbieden in de lerarenopleiding. Deze kandidaat-leerkrachten beschikken over een BA/MA + vakinhoud + Bewijs van pedagogische bekwaamheid (BPB).

Als de uitstroom van studenten uit de lerarenopleidingen die het vak islam aanbieden niet toereikend is, terwijl de vraag naar leerkrachten islam vanuit de scholen zeer groot is, wordt de Erkende Instantie islam genoodzaakt om aanwervingsexamens te organiseren om de scholen uit de nood te helpen.

Het gaat hier over kandidaten die beschikken over een diploma bachelor of master in een ander vakgebied, die inhoudelijk worden geëxamineerd. Als deze kandidaat-leerkrachten islam geslaagd zijn voor zowel een schriftelijk- als mondeling examen, dan mogen zij al starten met lesgeven. Zij dienen een document te ondertekenen waarin zij zich engageren om een inhoudelijke opleiding te volgen in een hogeschool of universiteit die het vak islam aanbiedt in de lerarenopleiding. Daarnaast dienen zij ook een lerarenopleiding te volgen: een educatieve bachelor of master.

Om benoemd te kunnen worden in de toekomst dienen deze leerkrachten islam hun opleidingen zo snel mogelijk af te ronden. Hierdoor veranderen zij van het bekwaamheidsbewijs **‘andere’** naar het bekwaamheidsbewijs **‘voldoend geacht’**. In feite zijn deze personen na hun opleidingen breed opgeleid. Zij hebben een lerarenopleiding afgerond en zijn ook vakinhoudelijk gevormd! De Erkende Instantie islam zou dan ook graag hebben dat personen met dit profiel worden erkend als houders van een **‘vereist bekwaamheidsbewijs’**.

Leerkrachten islam, houder van een buitenlandse diploma theologie met een erkenning van NARIC-Vlaanderen (bachelor of master) + specifiek lerarenopleiding (SLO) worden beschouwd als houder van een **‘voldoend geacht bekwaamheidsbewijs’**. Deze leerkrachten zijn ook breed gevormd. De Erkende Instantie islam vindt dat deze leerkrachten ook zouden moeten beschouwd worden als houder van een **‘vereist bekwaamheidsbewijs’**.

Vóór 1 september 2018 konden leerkrachten islam lager onderwijs die houder zijn van een diploma hoger secundair onderwijs, met daarnaast een specifieke lerarenopleiding en een inhoudelijke bijscholing islam benoemd worden in het lager onderwijs. Deze leerkrachten hebben het bekwaamheidsbewijs van **‘voldoend geacht’**.

Vanaf 1 september 2018 is de wetgeving voor leerkrachten islam lager onderwijs veranderd en moeten zij nu in het bezit zijn van een diploma bachelor + BPB + vakinhoud om benoemd te kunnen worden

Voor NCZ:

Bij wijze van voorbeeld: een master moraalwetenschappen zonder BPB die start in het onderwijs als leraar NCZ, valt onder de categorie **‘andere’**, te wijten aan het ontbreken van een pedagogisch bekwaamheidsbewijs. Behaalt deze collega een BPB, dan valt hij/zij onder de categorie **‘vereiste’**.

Enkel startende collega's NCZ vallen soms onder de categorie **‘andere’** (meestal omdat het pedagogisch bekwaamheidsbewijs nog moet behaald worden). In categorie **‘ander’** worden

voornamelijk mensen aangesteld die in opleiding zijn voor het behalen van een pedagogisch bekwaamheidsbewijs of postgraduaat NCZ. Deze leraren beschikken evenwel allemaal over tenminste een bachelordiploma. Daarnaast worden voorwaarden gekoppeld aan het attest 'ander', namelijk: een kandidatuur/academische bachelor moraalwetenschappen bezitten, affiniteit hebben met de cursus niet-confessionele zedenleer en/of het vrijzinnig humanisme, zelf niet-confessionele zedenleer gevolgd hebben in het secundair onderwijs of reeds gestart zijn met of bereid zijn om een postgraduaatopleiding niet-confessionele zedenleer/lerarenopleiding te volgen.

Belangrijke opmerking: zelfs een leraar die een postgraduaat NCZ secundair onderwijs volgt aan een bepaalde hogeschool, zal na het behalen van dit diploma vallen onder de categorie VO. De enige manier om categorie VE te behalen, is het behalen van het diploma Moraalwetenschappen of lerarenopleiding NCZ.

Voor PEGO:

De Erkende Instantie van het Protestants-Evangelisch Godsdienstonderwijs gaat uit van het principe dat een leerkracht PEGO dient te beschikken over een vereist of tenminste voldoende geacht bekwaamheidsbewijs.

Kan aan die eis niet worden voldaan, dan worden leerkrachten aangesteld met het uitdrukkelijk engagement om zich bij te scholen.

Houders van een bachelordiploma, aangevuld met een pedagogische opleiding, kunnen mits het met succes volgen van een specifieke theologische opleiding het Certificaat PEGO behalen. Hierdoor verkrijgen zij een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs.

Teneinde het beperkte lerarentekort op te vangen promoot de Erkende Instantie van het Protestants-Evangelisch Godsdienstonderwijs regelmatig recruteringscampagnes.

Zij-instromers worden ontmoedigd gezien de vroegere specifieke lerarenopleiding niet meer wordt georganiseerd en overgeheveld naar de hogescholen. Het is wenselijk dat de overheid de lerarenopleiding opnieuw bekijkt en toegankelijk maakt voor deeltijdse studenten, zonder te moeten aansluiten bij een vakgebied).

In het raam van kwaliteitsbewaking worden verschillende studiedagen georganiseerd voor leermeesters en leraren PEGO.

Het lerarenkorps wordt aangemoedigd zich bij te scholen op zowel pedagogisch als vakinhoudelijk vlak.

Voor RKG:

In de bekwaamheidsbewijzen heb je drie categorieën: 'vereist', 'voldoend geachte' en 'andere'.

Zie ook de algemene toelichting bij deze vraag.

Om het mandaat RKG te verwerven en ingezet te kunnen worden in het RKG-onderwijs, dient de leraar te beschikken over een vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs. Al die leraars beschikken over een bewijs van pedagogische bekwaamheid en zijn inhoudelijk geschoold voor RKG. Leraars die zich nog inhoudelijk dienen bij te scholen worden tijdelijk en zolang de bijkomende opleiding duurt ondergebracht in de categorie 'andere'. Ook zij beschikken in vrijwel alle gevallen over een bewijs van pedagogische bekwaamheid.

Ook RKG deelt in het algemene lerarentekort en onderneemt stappen om daarmee om te gaan.

- Flexibele trajecten aan de Hogere Instituten voor Godsdienstwetenschappen maken de combinatie met lesgeven haalbaar.
- In overleg met directies en met ondersteuning van de inspecteur-adviseur wordt gezocht naar een alternatieve didactische aanpak, waarbij bekeken wordt hoe de aanwezige leraars kwaliteitsvol onderwijs kunnen aanbieden aan zoveel mogelijk leerlingen (blended learning, zelfstandige lespakketten (o.a. via THOMAS), teamteaching, ...). Met lestijden RKG kunnen daartoe tijdelijk personen worden aangesteld die digitale en logistieke ondersteuning bieden.
- Actief zoeken naar kandidaten, o.a. via [informatie](#) en werken aan positieve beeldvorming over het beroep van leraar godsdienst.

Er werd en wordt actief gezocht naar (nieuwe) kandidaten, o.a. via filmpjes zoals dit: [Erkende Instantie rooms-katholieke godsdienst - Thomas - Godsdienstonderwijs.be \(kuleuven.be\)](#)

1.8. hoe komt het jaarverslag tot stand? Wat is ons antwoord op de opmerking dat het interessanter zou zijn om het individueel per LB aan te pakken: kritischer, meer gedetailleerd en praktisch gericht (cf. Onderwijsspiegel)? Worden er concrete afspraken gemaakt over het verslag met de algemene onderwijsinspectie?

Het jaarverslag wordt opgesteld door een commissie met een wisselende samenstelling van inspecteurs-adviseurs en leden van erkende instanties. Dat komt evenwel bovenop andere al overladen werkzaamheden. Zeker vanaf 2017 doet de EI&V zijn best om extra materiaal toe te voegen, onder meer cijfers. Die cijfers zijn gebaseerd op enquêtes die moeten worden verwerkt en enkele jaren moeten worden afgenomen vooraleer er zinnige conclusies uit kunnen worden getrokken. De informatie wordt door de levensbeschouwingen zelf aangeleverd. Op termijn worden er inderdaad best verslagen toegevoegd over wat er in de scholen gebeurt.

Er worden geen concrete afspraken gemaakt met de algemene onderwijsinspectie omdat de werkwijze heel verschillend is van de algemene onderwijsinspectie. Waar de algemene onderwijsinspectie vaststellend werkt, zijn de inspecteurs-adviseurs zowel vaststellend (inspectie) als ondersteunend en remediërend actief (begeleiding) wat ook tot uiting komt in een verschillende verslaggeving.

1.9. hoe verloopt de samenwerking tussen de EI&V en de algemene onderwijsinspectie? Hoe staan wij tegenover ondersteuning van de algemene onderwijsinspectie op basis van hun inzichten en expertise? Worden er vaststellingen overgemaakt aan de levensbeschouwelijke inspectie vanuit de algemene inspectie?

De erkende instanties van de erkende godsdiensten en de erkende vereniging van de niet-confessionele gemeenschap bepalen de werking van de inspectie en de begeleiding van de betrokken godsdiensten en van de niet-confessionele zedenleer (art. 6 § 1 inspectiedecreet). De administratieve leiding van de inspecteurs-adviseurs wordt waargenomen door de inspecteur-generaal, [bedoeld in artikel 61, 3°, van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs], hoewel dit artikel niets zegt over de wijze waarop dit gebeurt en art. 6 § 3 inspectiedecreet alleen spreekt over de voorstellen betreffende de ambtsgebieden zijn er in de praktijk veelvuldige contacten met de inspecteur-generaal en dit zowel om formele redenen (pensionering en aanwerving van nieuwe inspecteurs-adviseurs [via publicatie in het Belgisch Staatsblad], als administratief aanspreekpunt voor de inspecteurs-adviseurs, maar ook meer beleidsmatig in zijn hoedanigheid van voorzitter van het SOLO-overleg [Structureel Overleg Levensbeschouwingen en Overheid] en het OSLO-overleg (structureel overleg tussen de EI&V en de onderwijsaanbieders van het officieel onderwijs – het letterwoord ‘OSLO’ is een woordspeling op ‘SOLO’). Verder bestaat de mogelijkheid om – in overleg met de inspecteur-generaal – aan te sluiten bij vormingsinitiatieven van de algemene onderwijsinspectie. Op een studiedag voor de inspecteurs-adviseurs LBV in 2022 gaf de inspecteur-generaal toelichting over de werking van de algemene onderwijsinspectie. Ten slotte hebben de inspecteurs-adviseurs de opdracht beleidsadviezen uit te brengen over het onderwijs, meer bepaald de LBV. Deze adviezen worden gericht aan de inspecteur-generaal.

Hoe staan wij tegenover ondersteuning van de algemene onderwijsinspectie op basis van hun inzichten en expertise?

Gedurende de voorbije jaren werd regelmatig beroep gedaan op de algemene onderwijsinspectie voor input tijdens gemeenschappelijke studiedagen van de inspecteurs-adviseurs LBV.

Worden er vaststellingen overgemaakt aan de levensbeschouwelijke inspectie vanuit de algemene inspectie?

Dit is inderdaad mogelijk. Wanneer de algemene inspectie het vermoeden heeft dat er iets niet juist is op het vlak van de inrichting van de levensbeschouwelijke vakken kan zij een vraag richten aan de voor dat ambtsgebied bevoegde inspecteurs-adviseurs van de LBV of van een specifieke LBV. Ook kunnen de inspecteurs-adviseurs LBV aansluiten bij een doorlichting door de algemene inspectie, indien expliciet gevraagd. Zo zijn sommige inspecteurs-adviseurs islam mee op inspectie mogen gaan met leden van de onderwijsinspectie in het kader van wissellieren.

1.10. in hoeverre heb je bij de andere LBV dezelfde objectivering van de lesdoelen zoals bij RKG? (want persoonlijkheids- en ethische ontwikkeling zijn moeilijk te kwantificeren en kwalificeren)

Voor anglicaanse godsdienst:

Anglicaanse Godsdienstlessen zijn opgedeeld in het (aan-) leren van kennis, van vaardigheden (verwerking) en van attitudes (verwerking). De verwerking van de lesinhoud van de leerling neemt dus een bijzondere rol in. Personaliseren en objectiveren zijn hierbij belangrijk: van een leren over religie wordt het een leren vanuit de situatie van de leerling met religie. Er is een duidelijke evolutie van catechetisch onderwijs naar meer beleving en begrijpen van wat we met geloof bedoelen. Uiteraard staat het belang van de samenleving in onze maatschappij centraal.

Voor islamitische godsdienst:

Voor het vak islam dienen leerkrachten de leerplandoelen te realiseren voor de verschillende leerdomeinen.

Vanuit deze leerplandoelen dienen lesdoelstellingen opgesteld te worden.

Leerkrachten islam dienen bij het evalueren van leerlingen na te gaan of de lesdoelstellingen gerealiseerd worden op het vlak van kennis, vaardigheden en attitudes.

- Voor het vak islam dienen leerkrachten de leerplandoelen te realiseren voor de verschillende leerdomeinen die er zijn in het leerplan islam.
- Vanuit deze leerplandoelen dienen lesdoelstellingen opgesteld te worden.
- Leerkrachten islam dienen bij het evalueren van leerlingen of de lesdoelstellingen gerealiseerd worden op het vlak van kennis, vaardigheden en attitudes.

Voor NCZ:

RKG is één van de 7 erkende levensbeschouwingen en geldt als dusdanig niet als maatstaf voor objectief levensbeschouwelijk onderwijs.

Alle LBV zijn aparte cursussen met eigen leerplannen, die getoetst zijn aan de vigerende wetgeving en de rechten van de mens en het kind.

Ethische ontwikkeling is bovendien moeilijk te 'kwantificeren'.

Voor PEGO:

De leerplandoelen PEGO beantwoorden aan de pedagogisch-didactische visie van de levensbeschouwing. Deze beogen een evenwicht tussen doelstellingen met het oog op de eigen levensbeschouwing, doelstellingen met het oog op het maatschappelijk leven en doelstellingen met het oog op de persoonlijke ontwikkeling van de leerling. Het leerplan PEGO is anders dan dat van RKG alleen bestemd voor het officieel onderwijs en PEGO wordt in principe dan ook alleen gevolgd door leerlingen van wie de ouders specifiek voor deze levensbeschouwing gekozen hebben.

1.11. In hoeverre is er garantie dat de les LBV meer is dan catechese? (voornamelijk bij de kleinere godsdiensten)

Voor anglicaanse en orthodoxe godsdienst:

De catechese heeft vooral de bedoeling de leerlingen voor te bereiden op een belangrijke stap in de participatie aan het kerkelijk leven. Het klasgebeuren onderscheidt zich van dit kerkgebeuren omdat het los staat van de religieuze of kerkelijke betrokkenheid. De les anglicaanse godsdienst kan helpen de leerling een identiteit te geven. Vaak komen de ouders van de leerlingen uit het buitenland. Het is niet de bedoeling de leerlingen voor te bereiden op de deelname aan de zondagse eredienst of aan eender welk ander ritus. Wanneer de lessen over de Bijbel gaan, gaat de les dan ook breder dan een zuivere uitleg over de inhoud en de boodschap ervan. In deze zin komt desgevallend catechese slechts in een beperkte zin ervan aan bod en altijd enkel als een onderdeel van het geheel. De lessen hebben het eerder over wat er in de kerkgemeenschap gebeurt met achtergrondinformatie om op zinvragen antwoorden te zoeken. Onderdelen van het curriculum zijn dan ook veel breder waar het over cultuur, sociale samenleving, en identiteit gaat. Uiteindelijk zijn het de zelfreflectie en de levensvragen die centraal staan. Bijvoorbeeld zijn de kunst, de culturele context waarin de teksten tot stand zijn gekomen, de kerkgeschiedenis onderdelen van ons onderricht die de catechese overschrijden. Uiteindelijk zijn het de eigen zingeving en de zelfreflectie over de levensvragen die de kern van onze lessen vormen.

Voor islamitische godsdienst:

Het leerplan islam heeft een visietekst die verwijst naar de volgende pijlers: respect voor de mens, respect voor vrijheid, respect voor de vrije meningsuiting, respect voor het culturele erfgoed. Daarnaast wordt er ook verwezen naar universele waarden die als zeer belangrijk beschouwd worden. In het leerplan staat er ook dat de leerling centraal staat en dat er in interactie dient gegaan te worden met de leerling. Het respect voor de opvoeding van de ouders, de beleving van de leerlingen en de interne diversiteit wordt als essentieel beschouwd.

De directeur kan ook een les bijwonen om als eerste evaluator het algemeen functioneren van de leerkracht islam te evalueren en te kijken in hoeverre er op een pedagogisch-didactisch correcte manier wordt lesgegeven.

Voor israëlitische godsdienst:

In het nieuw ontwikkelend curriculum wordt de grootste aandacht besteed aan de 'positionering' van de leerling. De godsdienstaspecten worden telkens onderwezen met voldoende ruimte om leerlingen zelf positie te laten innemen. Ze worden daartoe ook expliciet gestimuleerd...

Voor PEGO:

Het representatief orgaan, de Administratieve Raad voor de Protestants-Evangelische Eredienst, heeft bewust het levensbeschouwelijk onderwijs uitbesteed aan een onafhankelijk orgaan, namelijk het Comité PEGO, dat decretaal optreedt als Erkende Instantie van het Protestants-Evangelisch Godsdienstonderwijs.

Dit houdt een scheiding in tussen enerzijds het protestants-evangelisch godsdienstonderwijs op school en de catechese onderwezen in de lokale kerkgemeenten.

De leerplannen houden rekening met deze scheiding.

1.12. wat houdt het charter van de levensbeschouwelijke inspectie in?

Dit charter is bedoeld voor alle leden van de inspectie-begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken en onderstreept het onderscheid tussen hun **opdracht** ontvangen van de erkende instantie van de erkende godsdienst of van de erkende vereniging voor de niet-confessionele gemeenschap en het **ambt** dat zij bekleden namens de wetgevende en uitvoerende macht van de Vlaamse gemeenschap en de Vlaamse regering. Het charter verduidelijkt de taakinvulling en de kernopdrachten van de inspecteurs-adviseurs, alsmede de dragende waarden waarop deze taakinvulling en kernopdrachten steunen. Het charter benadrukt principieel de samenwerking tussen de LBV.

De nieuwe versie van het charter van 27 januari 2021 werd ondertekend door alle EI&V. In de oorspronkelijke versie uit 1994 ontbraken een aantal instanties omdat zij op dat moment nog niet bestonden. Het charter had met het oog hierop al geruime tijd geleden aangepast moeten worden. In de gepubliceerde versie zijn de handtekeningen van de voorzitters niet zichtbaar met het oog op het voorkomen van identiteitsfraude.

De volledige tekst vindt u terug in bijlage of via deze link:

<https://www.onderwijsinspectie.be/sites/default/files/2022-06/20210127%20-%20CHARTER%20VAN%20DE%20INSPECTEURS%20%28gecorrigeerd%29.pdf>

1.13. over LBV in coronatijden: wat met de niet bezochte scholen in coronatijden? Heeft de positieve/intensere samenwerking geleid tot een breder professioneel kader?

De inspectie LBV legt niet zozeer de focus op het bezoeken en doorlichten van scholen maar in het begeleiden en inspecteren van individuele leerkrachten die (zowel in het BaO als SO) vaak op meerdere scholen lesgeven. Tijdens de beperkingen in coronatijden werd er vanuit de inspectie LBV ingezet op digitale ondersteuning en begeleiding van leerkrachten LBV. Tijdens de coronaperiode waren er wel beperkt bezoeken mogelijk door de inspectie die een essentiële derde is. De werking van de inspectie LBV lag dus niet stil!

Tijdens de corona-periode hebben we onze digitale werking geoptimaliseerd (bv. periode gebruikt om padlets te maken, de website beter op punt te zetten, ILC-projecten uit te werken, met de collega's, administratieve documenten door te nemen en aan te passen, online studiedagen te organiseren, online overleg met coördinerend directeurs van scholengroepen, de leerkrachten te ondersteunen, ...).

De begeleiding van leerkrachten tijdens corona was gericht op het ondersteunen van leerkrachten bij het naleven van de onderwijsspecifieke regels: afstandsonderwijs en het niet mengen van klasgroepen. Het was feitelijk vooral meer een in standhouden dan een verbeteren van de kwaliteit: de coronaregels beperkten de mogelijkheden tot lesgeven aanzienlijk. Bovendien werden leerkrachten LBV ingeschakeld bij de opvang van klassen ten gevolge de afwezigheid van zowel reguliere leerkrachten als leerkrachten LBV.

Voor een verder antwoord verwijzen wij naar Deel 3 van het jaarverslag, 'De (inspecteur-adviseur) levensbeschouwelijke vakken in coronatijden' (pag. 26 t.e.m. 30).

1.14. in het kader van het regeerakkoord: welke stappen willen wij nog zetten in functie van de verhoging van de kwaliteit van het lesmateriaal en de lerarenopleiding?

Voor anglicaanse godsdienst:

De leerkracht anglicaanse godsdienst moet vaak nog een taalexamen afleggen binnen de drie jaar vanaf het moment van de aanstelling. Het zou goed zijn dat CVO's verschillende modules aanbieden om de werkende leerkrachten te ondersteunen. Het halen van een pedagogisch diploma is soms ook moeilijk in het bijzonder voor zij-instromers.

Voor islamitische godsdienst:

Er dienen middelen voorzien te worden zodat leerkrachten zich intensief kunnen bezighouden met het produceren van leermiddelen voor projecten ILC en ILD.

Het is belangrijk dat ook in het curriculum van de lerarenopleiding de nodige aandacht wordt geschonken aan interlevensbeschouwelijke competenties en ILC's in combinatie met burgerschapscompetenties.

Toekomstige leerkrachten dienen ook voorzien te worden van de nodige kennis, vaardigheden en inzichten zodat ze perfect kunnen functioneren in de grote steden waar er veel diversiteit aanwezig is.

Voor NCZ:

Leerkrachten NCZ dienen te beschikken over ten minste een bachelordiploma, aangevuld met een lerarenopleiding én diploma NCZ dat ze enkel kunnen behalen aan een erkende hogeschool of universiteit. Leerkrachten NCZ beschikken vaak over meerdere diploma's en zijn dus per definitie hoog opgeleid.

Voor PEGO:

Er wordt nog meer aandacht besteed aan de opleidings- en nascholingsbehoeften van onze leerkrachten.

Er wordt ingezet op een volwaardige lerarenopleiding met als optievak protestants-evangelische godsdienst.

De Erkende Instantie stuit hierbij op financieringsproblemen. Deze zijn kenbaar gemaakt bij het kabinet van de minister van onderwijs Ben Weyts.

In de komende tijd zal de aandacht verder uitgaan naar het begeleiden van de ILC- en ILD-projecten en het verzamelen en samenstellen van geschikt lesmateriaal.

Voor RKG:

Wat het lesmateriaal betreft verwijzen we naar 1.14: begeleiding van uitgevers bij de ontwikkeling van nieuwe leermiddelen en het voortdurend groeiend aanbod van de THOMAS-website.

Wat de opleiding betreft: Leerkrachten beschikken over een bachelor- of masterdiploma, een bewijs van pedagogische bekwaamheid en zijn inhoudelijk geschoold voor het vak RKG. Wij verwijzen ook naar 1.5: betrokkenheid bij de lerarenopleidingen.

1.15. welke vragen, concrete beleidsaanbevelingen of aandachtspunten hebben wij voor de commissieleden?

De EI&V vraagt om overal daar waar over de levensbeschouwelijke vakken gesproken en beslist wordt, aanwezig te mogen zijn om de eigen stem van de LBV te laten klinken (cf. het centraal overleg voor het Vlaams onderwijs tijdens de coronapandemie).

De onzekerheid en de onduidelijkheid over LBV zorgt voor heel veel onrust bij alle leraars LBV. Dit heeft ook een impact op het lerarentekort. Elke negatieve berichtgeving over LBV, heeft daarnaast een negatieve impact op de studentenaantallen lerarenopleiding. Het is belangrijk een toekomstperspectief te geven aan studenten, leerkrachten, directie en lerarenopleidingen. Het halveren of zelfs schrappen zal een nefaste invloed hebben op de instroom van studenten: sommige profielen zullen niet meer aangetrokken worden. Bv. een student wiskunde + LBV zal een andere keuze moeten maken waardoor de kans bestaat dat de student een andere opleiding – niet die van leraar – zal volgen.

Er zouden ook best middelen ter beschikking gesteld worden van scholen zodat bij afwezigheid van leerkrachten LBV, de leerlingen opgevangen kunnen worden door een studiemeester. Nu gebeurt dit via [hotelklassen](#), waardoor de collega's van de afwezige leerkrachten LBV overbelast worden en hun leerplandoelen moeilijk kunnen gerealiseerd worden.

De samenwerking tussen de Stad Antwerpen en de LBV toont aan dat het ook anders kan: de LBV als belangrijke partner voor levensbeschouwelijke geletterdheid, ontwikkelen identiteit, inclusie en kritisch, divers en open burgerschap. Dit model kan een voorbeeld zijn voor alle onderwijsverstrekkers in het openbaar onderwijs. Het zou leerkrachten vertrouwen schenken en de nodige rust geven om zich te focussen op de corebusiness: leerlingen leren autonoom en kritisch na te denken over zichzelf en de wereld.

Vaak zijn leerkrachten (tijdelijk) bereid om wel meer uren op te nemen bovenop hun voltijdse opdracht op voorwaarde dat ze er billijk voor vergoed worden. Dit zou een eenvoudige en haalbare oplossing kunnen zijn voor kleinere opdrachten die nu open blijven staan in de kleine scholen.

Meer middelen en omkadering om ook de leerkrachten LBV voldoende middelen te geven, een geschikt klaslokaal (geen refter, niet ergens in een stukje gang of onder een trap, in een bezemhok!) redelijke klasgroepen (geen 33 leerlingen in een eerste leerjaar).

Het voorstel om de regelgeving in de opgeheven PERS2018/02 te reactiveren. Eventueel bij wijze van proefproject geografisch te reactiveren in de regio Brussel Hoofdstedelijk Gewest, daar waar het lerarentekort het meest problematisch is.

Een secretariaatsmedewerker ter ondersteuning van de individuele werking per LBV zou wellicht een uitkomst kunnen bieden. Of het afstemmen van het inspectiekader op basis van het aantal te begeleiden leerkrachten.

Financiering van de opleiding godsdienstleerkracht (cf. de projectfinanciering voor o.m. de moslimleerkrachten). In het uitbesteden van de opleiding tot leerkracht PEGO wordt de Erkende Instantie geconfronteerd met een financieringsprobleem. Het is noodzakelijk dat er van overheidswege middelen ter beschikking worden gesteld.

De organisatie van levensbeschouwelijk onderwijs in de Okanklassen: de beperking van de financiering tot de grootste levensbeschouwing leidt tot organisatorische problemen.

Volgende problemen en situaties dienen onder uw aandacht gebracht:

- Het ontbreken van leslokalen voor het levensbeschouwelijk vak. Leerlingen dienen les te volgen in de refter, de gang, een berghok.
- Niet alle benodigd materiaal wordt ter beschikking gesteld (bord, ...)
- Sommige leerkrachten hebben nog geen IT-materiaal ontvangen

In afwijking van de regelgeving hebben een aantal scholen de ouders geadviseerd om niet te opteren voor een levensbeschouwing, maar te kiezen voor een alternatieve invulling door de directie in de vrijgestelde uren.

Het is belangrijk dat het debat over de toekomst van de levensbeschouwelijke vakken politiek grondig wordt gevoerd, zodat er rust wordt gebracht voor de leerkrachten LBV. Dit debat wordt nu te veel via de media gevoerd, wat toekomstige leerkrachten kan afschrikken om te kiezen voor het vak LBV.